

Svätospenský hlas

Dvojtýždenník Gréckokatolíckej cirkvi v Šarišskom Jastrabí

22/2020

Haloween a kresťan

Halloween dnes poznáme ako americký komerčný sviatok, ktorý sa spája so strašidlami a chodením detí po domoch, ktoré zberajú cukríky a ak nejaké nedostanú, urobia obyvateľom nejakú neplechu. Chodia v maskách strašidiel, rozprávajú si strašidelné príbehy a usporadúvajú také večierky. Oslavuje sa v noci z 31. októbra na 1. novembra.

Už aj v našich končinách sa často oslavuje. Halloween sa pokladá za čisto americký sviatok, no v skutočnosti pochádza z keltskej kultúry z oblasti celých Britských ostrovov. Do USA sa prvky a tradícia osláv dostali spolu s britskými prisťahovalcami.

Kelti vnímali ročné obdobia ako leto a zimu. Hranice medzi nimi až my vnímame ako jar a jeseň. Deň, kedy sa stretáva leto so zimou je zimný silnovrat. Leto symbolizovalo život, zima smrť. Tak Kelti mali na oslavu konca leta sviatok Samhain (írsky, vyslov souin), slávený za prvého mesačného splnu v znamení Škorpióna. Kelti verili, že vtedy sa duše mŕtvych vracajú na zem a snažia sa ovládnuť všetko živé. Verili, že v zime prichádza smrť oveľa viac ako v lete a že v deň na konci októbra sa otvára cesta smrti na zem. Verili, že dni, ktoré teraz oslavujeme ako sviatok všetkých svätých, majú magickú moc. V noci na 1. novembra bola podľa nich hranica medzi svetom živých a mŕtvych veľmi tenká a s tým súvisel aj strach z toho, že by sa na nich mŕtvi predkovia mohli nahnevať a spôsobiť im zlo. Preto sa snažili nakloniť si ich priazeň a obetovali im rôzne dary.

Ľudia verili, že v tej noci sa domov vracajú duše zomrelých, aby vyhľadávali príbuzných. Ľudia preto vydlabávali repy (nie tekvice, ako teraz), ktoré slúžili ako lampáše, posvietili teda "duchom" na cestu. Aby sa ochránili pred "zlými duchmi", namaľovali si tváre. Živí sa prezliekali do starých šiat a maľovali si tváre, aby do nich nevstúpili zlí duchovia. Deti chodievali na obchôdzky k susedom, spievali obradné piesne a za to dostávali peniaze alebo obradné koláče. Samotné pečivo bolo symbolom duše a deti verili, že čím viac koláčikov zjedia, tým väčšia bude priazeň zomrelých duší.

Charakteristickým halloweensky symbolom je vydlabaná tekvica s otvormi v podobe tváre, zvnútra osvetlená sviečkou či kahancom, ktorá slúži ako lampáš.

Halloween teda ponúka niečo, čo oslavuje smrť, zdôrazňuje strach, je zameraný na násilie a ubližovanie. Masky strašidiel sú napríklad považované za zaujímavejšie, keď sú na nich znázornené znetvorenia a rôzne rany. Mnohí odborníci tvrdia, že je to niečo, čo nesúvisí s povahou dieťaťa a je to pre detskú dušu cudzí prvok.

Halloween je ezoterickým sviatkom. Ezoterizmus znamená realizovanie moci na niekom inom pomocou démonických síl. Pre ľudí, ktorí sa zaoberajú mágiou a okultnými praktikami, to je „najmagickejší deň roka, je novým rokom celého ezoterického sveta.“ A tiež: „je to najdôležitejší sviatok roka pre všetkých nasledovateľov Satana.“ Počas dejín existujú mnohé svedectvá, že pod Halloweenom sa skrývali satanské rituály a obeť.

Slová ktoré vyhlasujeme, gestá ktoré robíme, nie sú neutrálne, ale znamenajú istú duchovnú realitu. Keďže diabol je klamár, rád si použije nevinnú zábavu a zľahčovanie okolností na to, aby si robil svoju prácu. Neobstojí ani názor mnohých, keď povedia, že to tak nemyslia, lebo to, s čím súhlasím, a čo robím, má aj svoje duchovné pozadie. Vonkajší prejav sympatizovania s negatívnymi vecami je prejavom negatívneho duchovného pozadia.

Preto si dajme pozor aké je pozadie a pôvod toho, čo hovoríme a konáme. Nepril'níme k ezoterickému svetu skrze masové rituály, ktoré sú nám ponúkané. Negatívny vplyv okultných praktík môže, ale aj nemusí byť okamžitý, tie sa často môžu prejaviť sa s odstupom rokov ako depresie, krízy, násilia, samovražedné myšlienky a podobne. My ako veriaci sa nemáme dať vyviesť z pravdy zdanlivými tradíciami a spôsobmi, ale držíme sa víťazstva, ktoré premohlo svet, držíme sa našej viery (porov. 1 Jn 5,4).

(spracoval o.kaplán Michal z viacerých internetových zdrojov)

Ako si pripomíname zosnulých my kresťania?

Zosnulí neostávajú bez povšimnutia, ba dokonca modlitba za nich má významné miesto v živote kresťana, lebo myslieť na tých, ktorí si už nemôžu pomôcť sami je významným prejavom lásky, a práve o tú ma kresťanovi ísť.

Za zosnulých sa u nás gréckokatolíkov slúžia liturgie počas spomienkových dní na zomrelých. Sú to dni, cirkevnoslovansky nazývané: tretiny, devjatiny a četyredesjatiny. Dnes ich poznáme pod názvom pohrebná (trojdňová), deväťdňová a štyridsaťdňová svätá liturgia. Je to starý zvyk sláviť na tretí, deviaty a štyridsiaty deň po smrti svätú liturgiu za zomrelého. Pôstna trióda (bohoslužobná kniha na pôstne obdobie) v synaxári (v duchovnom poučení) na mäso-pôstnú zádušnú sobotu dáva nasledujúci výklad týchto dní: „Spomíname tretí deň, lebo na tretí deň sa mení tvár zosnulého, deviaty deň, lebo v tento deň sa rozkladá telo okrem srdca a štyridsiaty deň, lebo v tento deň sa rozkladá aj srdce.“ Trebník (obradná kniha) Petra Mohyly vysvetľuje aj duchovný zmysel týchto dní: „Spomienka na tretí deň nám

naznačuje, že zosnulý veril v Krista, ktorý na tretí deň vstal z mŕtvych a tiež, že zosnulý sa v celom svojom živote snažil naplňať tri teologálne čnosti: vieru, nádej a lásku. Pri spomienke na deviaty deň prosíme Boha, aby na príhovor deviatich anjelských činov daroval odpočinutie zosnulému so svätým na mieste anjelov. Spomienka na štyridsiaty deň je na pamiatku štyridsaťdňového pôstu Pána Ježiša a na pamiatku jeho štyridsaťdňového prebývania na zemi po zmŕtvychvstaní. Tiež je to na pamiatku štyridsaťdňového pôstu Mojžiša a proroka Eliáša.“

V našej cirkvi býva zvykom, ako prejav úcty a lásky k zosnulým, aj spomienka na výročia ich smrti. Je dobrým kresťanským zvykom dávať v tieto dni sláviť sv. liturgiu, parastas, alebo panychídu za zosnulých.

Farské oznamy:

Na základe rozhodnutia Úradu verejného zdravotníctva SR sa sväté liturgie môžu sláviť verejne, avšak len s počtom 6 osôb. Svätej liturgie sa zúčastňujú v našej farnosti dvaja kňazi a asistencia - cerkovník a kantor. V praxi to teda znamená, že sv. liturgie sa budú môcť zúčastniť len dve osoby z rodín, z ktorých úmysel je slávená sv. liturgia. Keďže každý deň sú slávené dva úmysly, prosíme aby sa z každej rodiny zúčastnil maximálne jeden veriaci, aby nedošlo k zhlukovaniu osôb a nedorozumeniam.

Hoci sa nemôžeme zúčastňovať sv. liturgií v bežnom počte a klasickým spôsobom, modliť sa a adorať však môžeme. Preto bude aj náš farský chrám počas dňa sprístupnený na osobitnú modlitbu a adoráciu, a to nasledovne:

Pondelok-Piatok 7:30-16:00

Sobota 9:00-18:00

Nedeľa 10:00-18:00

Pozývame veriacich prichádzať do chrámu vo svojom voľnom čase cez deň na modlitbu pred Bohostánkom. V Eucharistii Ježiš čaká na každého veriaceho ako lekár i ako liek.

V tomto mimoriadnom čase Vás povzbudzujeme k osobnej modlitbe pred Eucharistickým Kristom v prvom rade za ukončenie šírenia pandémie.

Pozývame rodiny k modlitbe z časoslova v rodine, k osobnému a spoločnému rodinnému čítaniu Svätého písma, k rodinnej modlitbe svätého ruženca a pod.

Sväté liturgie z nášho farského chrámu budeme vysielat', ak to technické možnosti dovoľia, každý deň počas pracovných dní naživo o 17.00 a v nedeľu o 9.00 podľa platného liturgického programu.

Aktuálne informácie si môžete stále pozrieť na našej webovej, alebo facebookovej stránke Gréckokatolícka cirkev farnosť Šarišské Jastrabie.

Liturgický program od 19.10.2020 – 1.11.2020

<i>Dá-tum</i>	<i>Čas</i>	<i>Program</i>	<i>Úmysel</i>	<i>Liturgický kalendár</i>
19.10. Po.	17:00	Sv. liturgia csl.	† z r. Juraja Kačmarika 98 † Dávid Sekelský	Svätý prorok Joel
20.10. Ut.	17:00	Sv. liturgia csl.	† z r. Juraja Rešetára † Anna Kravcová 9 dňová	Svätý veľkomočeník Artemios
21.10. St.	17:00	Sv. liturgia csl.	† z r. Michala Filička 188 † Emil Rešetár	Náš prepodobný otec Hilárion Veľký
22.10. Št.	17:00	Sv. liturgia csl.	† z r. Michala Lazora 217 † Peter Cvanciger	Siedmi svätí mladíci z Efezu
23.10. Pia.	17:00	Sv. liturgia csl.	† Anna Rabíková † Anna	Svätý apoštol Jakub, Pánov brat podľa tela
24.10. So.	08:00 18:00	Sv. liturgia csl. Večiereň	† z r. Rabatínovej † Helena Krafcíková	Svätý mučeník Aretas a spoločníci
25.10. Ne.	09:00 11:00	Sv. liturgia csl. Sv. liturgia rom.	ZBP r. Miženkovej	NEDEĽA 21. TÝŽDŇA PO PÄTDESIATNICI Svätí mučeníci a notári Marcján a Martyrios 4. hl.
26.10. Po.	17:00	Sv. liturgia csl.	† Milan Hric ZBP r. Jána Tkáča	Svätý veľkomočeník Demeter Myromvonný
27.10. Ut.	17:00	Sv. liturgia csl.	† Jaroslav Hric † z r. Šimkovej	Svätý mučeník Nestor
28.10. St.	17:00	Sv. liturgia csl.	† Ján Karaffa † Anna Kravcová	Svätí mučeníci Terencius a Neonilla
29.10. Št.	17:00	Sv. liturgia csl.	† z r. Jána Šuťáka 10 † Helena Krafcíková	Svätá prepodobná mučenica Anastá- zia
30.10. Pia.	17:00	Sv. liturgia csl.	† z r. Ivana Figel'a † Anna	Svätí mučeníci Zenóbius a jeho sestra Zenóbia
31.10. So.	08:00 18:00	Sv. liturgia csl. Večiereň	† Michal Cvanciger † z r. Šoltisovej 25	Blažený hieromučeník Teodor Rom- ža, mukačevský biskup
1.11.	09:00 11:00 13:00 14:00	Sv. liturgia csl. Sv. liturgia rom. Hramoty Panychída cintorín	ZBP r. Šoltisovej 25	NEDEĽA 22. TÝŽDŇA PO PÄTDESIATNICI Sv. apoštoli Stachys, Amplias a spoločníci 5. hl.